

RECHTER JAN VAN DER DOES

De aanpak van mr. Elisabeth ten Kate

‘Daag, meneer Van der Does, ik bel even over de zitting van morgen.’

Aan de telefoon is mr. Elisabeth ten Kate.

Het is uitzonderlijk om tevoren gebeld te worden over de aanpak van een zaak, en het is nog uitzonderlijker wanneer het wordt gedaan met een flair alsof het de gewoonste zaak van de wereld is. Mr. Ten Kate verstaat de kunst om alles met zoveel overtuiging te brengen dat er geen twijfel over bestaat: zij gelooft in zichzelf en in haar boodschap. Het is de kracht van oplichters, van stichters van grote godsdiensten, en van goede advocaten.

Het is een misverstand om te menen dat woorden voor zich spreken. Dat is alleen het geval bij het grootste gelijk van de wereld, wanneer de dingen zijn zoals ze zijn, en er weinig verbeelding nodig is om ze te vatten. Maar dan is er eigenlijk ook geen advocaat nodig.

Een raadsman die op vlakke toon de pleitnota van een collega voorleest in de veronderstelling dat een goed luisteraar aan een half woord genoeg heeft, zal er niet in slagen deze op een ander been te zetten. Het enige wat hij bewerkstelligt zijn kleine wisselingen van inzicht binnen de opvatting die de luisteraar reeds huldigt.

Als iemand mij zegt dat hij water heeft zien branden, dan zijn woorden niet genoeg. Ik moet betoverd worden door het vuur van het betoog, ja, door de begeestering van de spreker. Het ongeloof moet afstuiten op het onvermogen om deze spreker ongelijk te geven.

In de tien jaar dat mr. Ten Kate advocaat is, heeft zij de kunst van de betovering tot in de kleinste details leren beheersen. Niet dat zij een mooie vrouw is. Zij heeft lang zwart haar dat het gelaat in een omgekeerde V-vorm omlijst. Er blijft zo weinig van het gezicht over, dat de aandacht als vanzelf blijft hangen op een langwerpige neus die als een boegbeeld aan haar verschijning voorafgaat. Als zij zit te luisteren, het hoofd enigszins gebogen, dan wordt de blik getrokken door een scheiding die als een kronkelig pad een weg zoekt over het hoofd. De haren sluiten zich als een gordijn, en alleen de spits van de neus blijft als teken van leven over.

Alle aandacht is gericht op het innerlijk.

illustratie: Floris Tilianus

Zij belt over de zitting van morgen, en zij weet dat het ongewoon is. Juist daarom laat zij mij geen enkele ruimte, steekt onmiddellijk van wal en vertelt met enthousiasme over haar cliënt, die als geen ander een slechte start in het leven heeft gemaakt, en eigenlijk betiteld kan worden als een borderliner of nog erger, en daarnaast een no-bottom syndroom heeft wat hem elk houvast in het leven ontnemt; die cliënt is voor acht weken met vakantie in Marokko, wat hem de broodnodige rust zal geven, het zij hem gegund, maar daardoor kan hij niet op zitting verschijnen.

Ze eindigt met de vraag: ‘Hoe kunnen we het nu daartoe leiden dat de zaak niet bij verstek wordt afgedaan?’

Ik word in de war gebracht door het woordje ‘we’. Daardoor kom ik niet eens toe aan de vraag of ik dit hele telefoontje wel wil. Trouwens, alleen al door te luisteren ben ik betrokken geraakt in het mateloze leven van een grenzeloze Marokkaan, en ongewild denk ik toch al mee over wat structuur in zijn leven, en op mijn zitting.

Ik zou eigenlijk niet weten wat zich zou kunnen verzetten tegen aanhouding van de zaak.

‘U bent een lieverd.’ Ze zegt het niet, maar haar toon spreekt duidelijke taal. ●